

Gemeentelijke fiscaliteit

Erik Van Laecke

08.04.2018

De lokale fiscaliteit uitgelegd

- Belastingen (5 miljard €) (2016)
  - Aanvullende personenbelastingen (APB) (39,95%)
Vervennootschappelijking !!
  - Opcentiemen onroerende voorheffing (OV) (44,03%)
    - Tot AJ 2017: taxatie = 2,5% op geïndexeerd KI + opcentiemen
    - Vanaf AJ 2018: taxatie = 3,97% op geïndexeerd KI + opcentiemen
    - = louter technische aanpassing ifv verminderde OV voor provincies
    - !! Geen aanpassingen sinds 1975 !! = bron ongelijkheid
    - Bedrijfsgebouwen,... betalen ook OV
    - Vooral steden hebben hier meer inkomen
  - Andere belastingen en retributies (100-tal) (16,03%)

De lokale fiscaliteit uitgelegd

- Soorten belastingen
  - Opbrengstbelastingen
    - 23/99 belastingen brengen > 5 miljoen € op
  - Compensatiebelastingen
    - In ruil voor diensten of compensatie kosten
  - Beleidsinstrument
    - Gedrag sturend, bvb: leegstandsheffing, onbebouwde kavels
  - Pestbelastingen
- Gemeentefonds (2,4 miljard €)
  - Brengt gedeeltelijke sociale correcties aan
- Het budget
  - Nuttig instrument: bij het beoordelen niet alleen naar de belastingen kijken – ook naar de service die men krijgt

Visie Christelijke Arbeidersbeweging

- Uitdagingen: inkomsten stabiel houden
  - Impact taxshift > daling inkomsten APB
  - Vlaanderen staat verminderen OV toe, maar compenseert ze niet meer
  - Hogere overheden leggen de verplichting om de KI's te ramen al meer dan 40 jaar naast zich neer

VISIE:

- De gemeentelijke belastingen moeten aan een aantal fundamentele criteria voldoen: ze moeten **sociaal rechtvaardig, stimulerend, transparant en efficiënt** zijn.
- We erkennen dat lokale fiscaliteit een belangrijke vorm van gemeentelijke autonomie is en minder afhankelijk zou moeten worden van beslissingen van hogere overheden. We pleiten voor meer interbestuurlijke loyaliteit.

Visie Christelijke Arbeidersbeweging

- Als Christelijke Arbeidersbeweging ijveren we voor meer sociale rechtvaardigheid, daarom gaan we voor:
  - Belastingen naar draagkracht.
  - Nieuw systeem van vastgoedwaardering
  - Belasting op vennootschappen
  - Bundelen
  - Leegstand bestrijden
  - Belasting op vertoon
  - Blijven investeren
- Gemeenten moeten durven belasten
  - Op sociaal rechtvaardige wijze inkomsten billijk spreiden
  - Eigen fiscaliteit is daarenboven een belangrijke vorm van gemeentelijke autonomie

**Gemiddeld bedrag van de geïnde belastingen (2016),
volgens de indeling van de gemeenten op basis
van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV)**

	Inwoners	Totaal	OV	APB	Andere
Grootstedelijk gebied	774.071	839,59	417,29	269,47	125,83
Centrumsteden	853.847	873,26	427,66	321,21	124,39
Structuur ondersteunende steden	697.499	806,93	368,01	300,14	138,78
Klein stedelijke provinciaal	670.379	762,72	333,14	280,95	148,63
Stedelijk gebied Brussel	277.981	877,13	385,54	342,88	148,71
Grootstedelijke rand	291.460	787,05	320,02	357,96	109,07
Regionaal stedelijke rand	375.952	781,30	353,41	306,43	121,46
Buitengebied	2.536.615	724,42	288,83	327,83	107,76
VLAANDEREN	6.477.804	783,32	344,89	312,91	125,52

Belastingen: stad – platteland

- Steden innen meer belastingen dan gemeenten op het platteland
  - Tarieven hoger & meer belastingen
- APB brengen in de grootsteden en de klein provinciale steden minder op dan elders
  - Lagere gemiddelde inkomens in deze steden
  - Platteland: vaak lager tarief
- OV is hoger in de steden
  - hoger KI in de stad tov platteland
  - Bedrijfsgebouwen zorgen voor extra inkomsten
- “andere belastingen” zijn hoger in de steden

APB en OV

- Tarief APB
  - ligt in de meeste Vlaamse gemeenten tussen 6,9 en 8%
  - Gemiddelde tarief APB = 7,26%
- Tarief OV
  - ligt in de meeste Vlaamse gemeenten tussen de 1250 en de 1575
  - Gemiddelde tarief = 1397
- Het beleid dat in je gemeente gevoerd wordt kun je evalueren aan de hand van een test die de verhouding weergeeft tussen APB en OV
  - Belast uw gemeente vooral de inkomsten uit arbeid (AP)?
  - Belast uw gemeente voldoende de vermogens (OV)?

TEST:

hoe zit het in jouw gemeente?

TARIEVEN APB – OV	APB	OV	Verhouding tussen beide percentages
Vlaanderen	7,26%	1.396,61	
Wezembeek-Oppem	7,50%	850	
Wezembeek-Oppem in % van Vlaanderen	103,32%	60,86%	58,91%
Dilbeek	6,9%	1,175	
Dilbeek in % van Vlaanderen	95,05%	84,13%	88,51%
Machelen	5,0%	1.100	
Machelen in % van Vlaanderen	68,88%	78,76%	114,35%
Liedekerke	7,80%	1,650	
liedekerke in % van Vlaanderen	107,45%	118,14%	109,95%

Verkeersbelasting

- = naast APB en OV de 3de traditionele belasting
- = 10% opdecimenen op de federale verkeersbelasting
- Verschil tussen gemeenten: indien opvallend heeft dit te maken met leasingbedrijven die er gevestigd zijn

Algemene gemeentebelastingen

- Forfaitaire belasting ten laste van elk gezin
- Asse, Beersel, Galmaarden, Gooik, Halle, Herne, Hoeilaart, Liedekerke, Overijse, Pepingen, Roosdaal, Sint-Pieters-Leeuw, (milieubelasting)
- Merchtem, Opwijk, Wemmel, (algemene gemeentebelasting)
- Kortingen voor:
  - Alleenstaanden, ontaalouders aangesloten bij erkende dienst
  - Gezinnen met kind < 3 jaar, gezinnen met 4 kinderen < 18 jaar
  - VT-statuut (OMNIO) of verzorgingsforfait mutualiteit
- BEW.net en ACV: geen voorstander – indien toch: aandacht voor vrijstellingen en verminderingen

Algemene bedrijfsbelastingen

- Tewerkgesteld personeel & kantoorruimten: afgeschaft
- Drijfkracht: basis aantal Kw motorvermogen
  - We treffen dit vooral aan in Beersel, Drogenbos, Grimbergen, Halle, KOB, Londerzeel, Opwijk, Steenokkerzeel, Zaventem,
  - Aalst: gemengd systeem drijfkracht of bedrijfsoppervlakte
  - = verouderde belasting: enkel energieconsumptie, anderen niet
- Algemene bedrijfsbelasting
  - Criteria: bedrijfsoppervlakte en/of vlarem klasse
  - Asse, Hoeilaart, Sint-Pieters-Leeuw, Ternat, VilvoordeCombinatie motoren en oppervlakte/opslagcapaciteit (Vilvoorde)

TEST: hoe zit het in jouw gemeente?

- Hoeveel APB betaalt in jouw gemeente een doorsnee gezin ?
Hoeveel algemene gemeentebelasting komt daarbovenop ?
Hoeveel betaal je zelf ?
- Hoeveel belastingen betaalt een doorsnee bedrijf, kantoor,... ?
- Staat dit in verhouding tot het gebruik van de gemeentelijke dienstverlening dat beiden hebben?

- Welke soorten bedrijfsbelasting bestaan er in je gemeente?
- Zijn ze aangepast aan deze tijd ? Brengen ze voldoende op ?
Moet de belasting afgeschaft worden of de tarieven verhoogt ?
- Welke belastingen bestaan er nog niet en zou je zinvol vinden?
Welke ideeën heb je om “overlast” beter te belasten ?

Tweede verblijven

- Kustgemeenten innen 4/5 van deze belastingen
- Rechtvaardig want gemeente heeft ook extra “last” van deze niet-inwoners
- Domiciliefraude tegengaan (via inventaris leegstand & 2de verblijven)
- Brengt relatief weinig op
- BEW.net en ACV zijn pro
  - Correcties ifv aard buitenverblijf zijn mogelijk
  - Voldoende hoog niveau voor villa's ... cfr de kustgemeenten

Onbebouwde kavels

- Bouwgronden erg duur:
  - prijzen stijgen voortdurend omwille van de schaarste
- Locaal stimuleren bouwgronden te koop aan te bieden
  - door aanbod te laten toenemen: prijzen te laten dalen
- Belastingen huis $>$ $<$ grond zelfde "waarde" = veel hoger
- 19 van de 65 Vlaamse Brabantse gemeenten hebben zo'n belasting
  - Vrijstellingen o.a. 1 perceel of 1 perceel / kind (5 jaar), waarom vrijstellingen?
- BEW.net-ACV: pro
  - ernstig overwegen om dit te veralgemenen
  - Gevolgen van nieuw ruimtelijk beleid tav deze belasting

Belasting op bouwen en verbouwen

- Zaventem, Machelen, (2,5 euro m³), Kampenhout (1,25 m³, 0,25 - 1000m³), Meise (0,60 m³)
- Nieuwe (ruimtelijke) belasting?
- Bestemming?
- BEW.net-ACV: pro
  - Bestemmen in lokaal grondfonds (voor projecten betaalbaar wonen)

Leegstand en verkrotting

- De meeste gemeenten hebben één of andere vorm van deze belasting
- Gent – model
  - 1.500 € (verhoogd met 500 € / 1.000 € bij > 6 m gevelbreedte of > 1 bouwlaag)
x 1, 2, 3, 4 of 5 i.f.v. < 12 m, < 24 m, < 36 m, < 48 m of > 48 m leegstand
- Ook in Tienen, Leuven, Boutersem, Hoegaarden, Landen en Opwijk zien we een opbrengst van > 5 € /inw
- OV – vrijstelling stimuleert leegstand (compensatie)
- BEW.net-ACV pro
  - stadsvernieuwing en/of ruimtelijke ordening
  - de strijd tegen leegstand en verkrotting
  - woningen beschikbaar stellen voor de huurmarkt = huurprijzen te laten dalen

Industriële ruïnes

- Iedereen kent wel ergens fabrieken die al jaren leegstaan en waar niets mee gebeurt
- In Wetteren heeft daar een goede oplossing voor
  - 2 jaar na de stopzetting van de activiteiten dient men 10 € per m² belastingen te betalen
  - Met een minimum van 2.000 € per pand
  - én x aantal jaren dat het leeg staat
- Welke gemeente in onze streek voert daar een actief beleid rond en heeft ook een goed beleid hier rond?
Wie doet nog beter?

Andere belastingen

- Parkeren
  - Sturend beleid gewenst, niet alleen auto als melkkoe
  - = parkeergeld om toegang auto's tot binnenstad te beperken
  - = ook goedkope of gratis parking: stadsrand en voor pendelaars
  - Ook te bekijken eventuele woekerwinsten privébedrijven
- Administratieve stukken
  - Zo goed als alle gemeenten
  - Maarkedal verstrekt te "noodzakelijke" stukken gratis

Andere belastingen: Huisvuil

- Verkoop van huisvuil, PMD-zakken,...
  - PRIMA: “vervuiler betaalt” – principe
  - SOCIAAL = extra gratis zakken voor jonge gezinnen, OMNIO,...
- Containerpark
  - Bedrijfsafval laten betalen, bvb via betaling / kg (met vrijstelling)
- Sluikstorten
  - Int uw gemeente een belasting op sluikstorten, of moeten we er een wegwijzer naartoe zetten?
- Forfaitaire belasting
  - Eigenlijk zijn we daar tegen. De forfait voor huisvuil = afgeschaft
Jammer : vaak vervangen door algemene gemeentebelasting

Schulden van de gemeenten

- Londerzeel (2.449), Tervuren (2.154), Asse (1.872), Hoeilaart (1.852), Meise (1.734) zijn schuldenkampioenen per inwoner
- Kijk ook voor uw gemeente hoeveel schulden uw gemeente heeft in verhouding tot zijn inwoners en in verhouding tot de inkomsten.
- ... weet dat dit in de feiten ... het belasten van de toekomst is = uitgestelde belastingverhogingen.

Stappenplan voor bestuurslid / mandataris

- Stap 1: Inventaris van de belastingen in je gemeente
  - Op de website van het Agentschap voor binnenlands bestuur (<http://lokaalbestuur.vlaanderen.be/financiering/fiscaliteit>) wordt vind je onder het thema fiscaliteit o.a. een overzicht van de lokale belastingen in Vlaanderen
  - www.vvsg.be >> onder “werking en organisatie” – “financiën”
  - gemeentelijke website
  - begroting gemeente
  - contact met burgemeester / schepenen / raadsleden

Stappenplan voor bestuurslid / mandataris

- Stap 2: Beoordeel en evalueer
  - In welke (forfaitaire) belastingen kunnen we sociaal corrigerend werken? Bv. huisvuilzakken.
  - Welke belastingen zijn verlieslatend en niet efficiënt?
  - Welke belastingen zijn te hoog ten opzichte van hun doelstelling en zijn dus niet billijk?
  - Welke belastingen zouden beter verhoogd worden om het sturend effect aan te scherpen?
  - Welke belastingen zouden beter verhoogd worden om er toe bij te dragen dat de sterkste schouders ook de zwaarste lasten dragen?
  - Welke belastingen hebben onbedoelde neveneffecten en stimuleren daarom niet het gedrag waarvoor ze bedoeld zijn?

!! Belasten = kiezen !!

- Voor sommigen kunnen de belastingen nooit laag genoeg
- Gemeenten hebben echter centen nodig
- Belastingen verhogen of nieuwe invoeren geeft ruimte om
  - andere belastingen te verminderen
  - andere belastingen af te schaffen
  - meer dienstverlening aan te bieden aan de inwoners

!! OPGELET !!

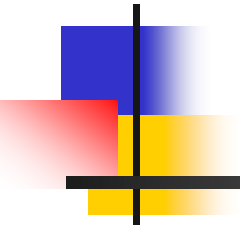
- Bij dit alles hebben wij de wijsheid niet in pacht
- Wij reiken jullie ideeën aan, doen jullie nadenken
- Het is aan jullie om zelf voor uw eigen gemeente de overwegingen te maken
  - Wat is hiervan voor onze gemeente bruikbaar, rekeninghoudende met de locale situatie

Handleiding en bijlagen

- “Een blik op de belastingen in jouw gemeente” – beoordelingsschema
- Overzicht gemeentelijke belastingen met opbrengst in 2016 (Vlaanderen)
- Aanslagvoet aanvullende personenbelasting per gemeente (1995 tot 2017)
- Opcentiemen op de onroerende voorheffing per gemeente (1995-2017)
- Gemeentelijke belastingen per rubriek en per gemeente (2008 – 2016)
- Alle lokale belastingen (totaal) per gemeente (2008 – 2016)

Vragen ?